

СЕКЦІЯ 2
ПРОЄКТУВАННЯ БАЗ ЗНАНЬ ЦИФРОВИХ ОСВІТНІХ РЕСУРСІВ
(2023–2025)

Реєстраційний номер: 0123U100475

Роки виконання: 2023–2025 рр.

Назва пріоритетного напрямку: Цифровізація освіти

Проблема дослідження: Проектування і використання цифрових інформаційно-аналітичних систем освітньої і наукової діяльності

Науковий керівник: А.Г. Гуралюк, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, завідувач відділу цифрових технологій і комп'ютерного забезпечення Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського

ПРОЄКТУВАННЯ БАЗ ЗНАНЬ ЦИФРОВИХ ОСВІТНІХ РЕСУРСІВ:
НАЙІСТОТНІШІ РЕЗУЛЬТАТИ ПЕРШОГО ЕТАПУ
НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

А. Г. Гуралюк, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, завідувач відділу цифрових технологій і комп'ютерного забезпечення

Найістотніші наукові результати, досягнуті у процесі проведення дослідження: розроблено Програму комплексного наукового дослідження «Проектування баз знань цифрових освітніх ресурсів», яка має три підтеми, задля забезпечення потреб користувачів у зручності, доступності, ергономічності та наявності сучасних функцій інтерфейсів доступу до інформації (створення користувацького інтерфейсу з високим рівнем юзабіліті), задоволення потреб наукових, науково-педагогічних та педагогічних працівників, інших суб'єктів освітнього процесу в зручному доступі до різнопланової інформації, розміщеної у вигляді цифрових колекцій у відкритому (або частково відкритому) доступі за допомогою мережі інтернет;

частково систематизовано та класифіковано дібрані джерела, комплексно розглянуто проблему представлення колекцій електронних ресурсів як основного елементу баз знань;

уточнено поняттєво-термінологічний апарат дослідження;

удосконалено інформаційно-аналітичне забезпечення стосовно:

- електронного ресурсу ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського щодо наукової діяльності НАПН України з метою поширення в інформаційному просторі науково-методичного доробку НАПН України;
- організаційно-технологічних засад функціонування бази даних електронного каталогу ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського; уточнені організаційно-технологічні засади функціонування бази даних електронного каталогу ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського;

набули подальшого розвитку теоретичні засади використання онтологічного і системного підходів до побудови колекцій електронних ресурсів;

продовжено наповнення віртуальних ресурсів ДНПБ:

- ресурсу «Вчені Національної академії педагогічних наук України» з використанням системи управління базами знань ONTOS (<http://ontos.xuz/>). Тестова адреса сторінки БЗ «Вчені Національної академії педагогічних наук України»: https://dnpb.gov.ua/kb_naps
- підтримка та наповнення сторінок віртуальних проєктів «Українська мова онлайн» <http://dnpb.gov.ua/ua/українська-мова/>
- «Віртуальний читальний зал освітянина» <http://dnpb.gov.ua/ua/virtualni-chytalni-zaly/virtualnyu-chytalnuy-zal-osvityanyua/>.

Проведено модернізацію електронного ресурсу «Вчені Національної академії педагогічних наук України» (оновлено контент, доопрацьовано інтерфейс, продовжено наповнення бази даних).

За результатами констатувального етапу підготовлено й опубліковано 51 працю, з яких:

- розділ монографії – 1 (в іноземному виданні);
- статей – 12, а саме
  - у фахових наукових виданнях України – 8;
  - в іноземних виданнях – 4;
  - у т.ч. індексуються в наукометричних базах даних Scopus або WoS – 4;
  - у т.ч. іноземними мовами – 5;
- матеріалів конференцій і тез опубліковано 37: 7 міжнародних і 30 українських;
  - у т.ч. іноземними мовами – 2 (англійською мовою);

Упровадження результатів наукового дослідження здійснювалося під час 37 доповідей й виступів наукових співробітників відділу в рамках 23 науково-практичних масових заходів різного рівня: з'їзди, конгреси – 1, симпозіуми, форуми – 2, конференції – 11, наукові семінари – 4, круглі столи – 3, флешмоб – 1, коворкінг – 1.

В умовах інтенсифікації віддаленої роботи користувачів у воєнний час відділ забезпечував і підтримував діяльність вебпорталу бібліотеки (<http://dnpb.gov.ua/ua/>) як веб-орієнтованої технологічної платформи, доступної і зі стаціонарних комп'ютерів, і з мобільних пристроїв. Застосовані засоби кібербезпеки обмежили доступ до порталу закордонним користувачам. Було також налаштовано захист від ботів, лімітовано права доступу до директорій та файлів порталу, запроваджено регулярні перевірки щодо наявності шкідливих ін'єкцій стороннього коду, систематичне збереження резервної копії порталу до хмарного сховища тощо. Проведені заходи дозволили налагодити безперебійне функціонування порталу та продовжувати надавати інформаційні послуги віддаленим користувачам.

розробника. Отож проблема академічної недоброчесності є прямо корельованою зі все вищим обсягом інформаційного контенту освітнього середовища закладу вищої освіти (і зрозуміло, ставленням конкретної особи до правил застосування інформації). Саме тому частина авторів наукових праць не завжди охоче наповнює інституційний репозитацій та платформи дистанційного навчання, аж до поки не переконається в тому, що матеріал вже набув ознак захищеності авторських прав.

Через це добір інформаційного контенту та особливості його репрезентації є показовим чинником привабливості та коректності діяльності університету, зокрема через створене відкрите освітнє середовище закладу.

Матеріал представляє авторське бачення зазначеної проблематики, тому не потребує посилань на використані джерела інформації.